

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3. Vtrum aqua sit propria materia huius sacramenti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

Christi passione, in quantum eam praefigurabat: aliter tamen quam sacramenta veteris legis. nam illa etiam figuram tantum, baptismus autem ab ipso Christo virtutem habebat iustificandi, per cuius virtutem ipsa etiam passio salutifera fuit.

AD SECUNDUM dicendum, quod homines non debent multiplicibus figuris arctari per Christum, qui venerat sua veritate figuras impletas auferre: & ideo ante passionem suam baptismum institutum non posuit sub praeepto, sed voluit ad eius exercitium homines assuefieri, & praecipue in populo Iudaeorum apud quem ad omnia facta figuralia erant, ut Aug. dicit contra Faustum. Post passionem vero & resurrectionem, non solum Iudaeis, sed etiam gentilibus sub praeepto necessitatem baptismi imposuit, dicens, Euntes docete omnes gentes.

AD TERTIUM dicendum, quod sacra non sunt obligatoria, nisi quae sub praeepto ponuntur: quod quidem non fuit ante passionem, ut dictum est: quod enim dominus ante passionem Nicodemus dixit Io. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei, magis videtur ad futurum respicere, quam ad praesens tempus.

ARTICULVS III.

Utrum aqua sit propria materia baptismi.

In corpore vna conclusio: Aqua est propria materia baptismi. Quae conclusio absolute probatur ex institutione diuina. Quo ad congruentiam vero probatur per littera quadrupliciter, in qua omnia clara sunt.

AD TERTIUM sic procedit. Videtur quod aqua non sit propria materia baptismi. Baptismus enim secundum Dio. & Dam. habet vim illuminatiuam: sed illuminatio maxime competit igni: ergo baptismus magis debet fieri in igne quam in aqua: praesertim cum Io. Baptista praenuntiasset, Ille vos baptizabit in Spiritu sancto & igni.

Christi baptismum, dicat, Ille vos baptizabit in Spiritu sancto & igni.

2. Prater. In baptismis significatur ablutio peccatorum: sed multa alia sunt ablutiva, quam aqua, sicut vinum, & oleum, & huiusmodi alia, ergo etiam in his potest fieri baptismus. non ergo aqua est propria materia baptismi.

3. Prater. Sacramenta ecclesiae fluxerunt de latere Christi pendens in cruce, ut supra dictum est: sed inde fluxit non solum aqua, sed etiam sanguis, ergo videtur quod etiam in sanguine possit fieri baptismus: qui etiam videtur magis conuenire cum causa & effectu baptismi: quia dicitur Apoc. 1. Lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo.

4. Prater. Sicut Aug. & Beda dicunt, Christus tactu suae mundissimae carnis vim regeneratiuam & purgatiuam contulit aquis: sed non omnis aqua continuatur cum aqua Iordanis, quam Christus tetigit sua carne, ergo videtur quod non omni aqua possit fieri baptismus, & ita aqua in quantum huiusmodi, non est propria materia baptismi.

5. Prater. Si aqua secundum se esset propria baptismi materia, non oporteret aliquid aliud fieri circa aquam, ad hoc, quod in ea baptismus fieret: sed in solenni baptismis aqua, in qua debet celebrari baptismus, exorcizatur & benedicitur. ergo videtur quod aqua secundum se non sit propria baptismi materia.

SED CONTRA est, quod dominus dicit Iohan. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.

RESPON. Dicendum, quod ex institutione diuina, aqua est propria materia baptismi: & hoc conuenienter. Primo quidem, quantum ad ipsam rationem baptismi, qui est regeneratio in spirituali vitam, quod maxime congruit aquae. vnde & semina, ex quibus generantur omnia viuientia, plantae & animalia, humida sunt, & ad aquam pertinent. Propter quod, quidam philosophi posuerunt aquam omnium rerum principium. Secundo, quantum ad effectus baptismi, quibus competunt aquae proprietates, quae sua humiditate lauat, ex quo conueniens est ad significandam & causandam abluitionem peccatorum: sua frigiditate etiam temperat superfluitatem caloris, & ex hoc competit ad mitigandam concupiscentiam fomitis: sua diaphanitate est luminis susceptiua: vnde competit baptismis in quantum est fidei sacramentum. Tertio, quia conuenit ad representandum mysteria Christi, quibus iustificamur. Vt n. dicit Chryso. super illud Io. 3. Nisi quis renatus fuerit &c. sicut in quodam sepulcro, in aqua submergentibus nobis capita, vetus homo sepelitur, & submersus deorsum occultatur, & deinde nouus rursus ascendit. Quarto, quia ratione suae communitatis & abundantiae est conueniens materia necessitati huius sacramenti: potest enim ubique de facili haberi.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod illuminatio pertinet ad ignem actiue. Ille autem qui baptizatur, non efficitur illuminans, sed illuminatus per fidem, quae est ex auditu, ut dicitur Ro. 10. Et ideo magis competit aqua baptismis, quam ignis: quod autem dicitur, baptizabit vos in Spiritu sancto & igni, potest per ignem, ut Hier. dicit, intelligi Spiritu sancto, qui super discipulos in igneis linguis apparuit, ut dicit Act. 2. Vel per ignem, potest intelligi tribulatio, ut Chry. dicit super Matth. quia tribulatio peccata purgat, & concupiscentiam diminuit. Vel quia, ut Hilar. dicit super Matth. baptizatis in Spiritu sancto, reliqui est consumari igne iudicij.

AD SECUNDUM dicendum, quod vinum & oleum non eodem modo assumuntur ad usum abluitionis, sicut aqua. Nec etiam ita perfecte abluunt: quia ex eorum abluitione remanet aliqua infectio, quantum ad odorem, quod non contingit de aqua. Illa etiam non ita communiter, & abundanter habentur, sicut aqua.

AD TERTIUM dicendum, quod ex latere Christi fluxit aqua ad abluendum: sanguis autem ad redimendum: & ideo sanguis competit sacramento eucharistiae: aqua autem sacramento baptismi, qui tamen habet vim ablutiuam ex virtute sanguinis Christi.

AD QUARTUM dicendum, quod virtus Christi derivata est ad omnem aquam, non propter continuitatem loci: sed propter similitudinem speciei. vnde dicit Aug. in quodam sermone epiphaniae. Quae de saluatoris baptismate benedictio fluxit, tanquam fluuius spiritalis, omnium gurgitum tractus, vniuersorum fontium venas impleuit.

AD QUINTUM dicendum, quod illa benedictio quae adhibetur aquae, non est de necessitate baptismi: sed pertinet ad quandam solennitatem, per quam excitatur deuotio fidelium, & impeditur altitudo demeritis, ne impediatur baptismi effectus.

ARTICULVS IIII. Utrum ad baptismum requiratur aqua simplex.

AD QUARTUM sic proceditur. Videtur, quod ad baptismum...

Super Quaestione sexagesima sexta, Articuli quartus.

In titulo simplex sumitur, ut distinguitur contra a mixtum, compositum, & quo

Homil. 24. in Io. 2. me. 1. 3.

Super illud verbi Mat. 3. in opere imperfecto, 10. 2. Hic 2. p. 2. in March. post med. illius.

In ser. 7. dicitur in quodam sermone epiphaniae med. 10.

q. d. 3. ar. 3. q. 2. & 4. c. 38.

Al. aggrega

Lib. 1. ca. 1. ca. 2. ca. 3. ca. 4. ca. 5. ca. 6. ca. 7. ca. 8. ca. 9. ca. 10. ca. 11. ca. 12. ca. 13. ca. 14. ca. 15. ca. 16. ca. 17. ca. 18. ca. 19. ca. 20. ca. 21. ca. 22. ca. 23. ca. 24. ca. 25. ca. 26. ca. 27. ca. 28. ca. 29. ca. 30. ca. 31. ca. 32. ca. 33. ca. 34. ca. 35. ca. 36. ca. 37. ca. 38. ca. 39. ca. 40. ca. 41. ca. 42. ca. 43. ca. 44. ca. 45. ca. 46. ca. 47. ca. 48. ca. 49. ca. 50. ca. 51. ca. 52. ca. 53. ca. 54. ca. 55. ca. 56. ca. 57. ca. 58. ca. 59. ca. 60. ca. 61. ca. 62. ca. 63. ca. 64. ca. 65. ca. 66. ca. 67. ca. 68. ca. 69. ca. 70. ca. 71. ca. 72. ca. 73. ca. 74. ca. 75. ca. 76. ca. 77. ca. 78. ca. 79. ca. 80. ca. 81. ca. 82. ca. 83. ca. 84. ca. 85. ca. 86. ca. 87. ca. 88. ca. 89. ca. 90. ca. 91. ca. 92. ca. 93. ca. 94. ca. 95. ca. 96. ca. 97. ca. 98. ca. 99. ca. 100. ca. 101. ca. 102. ca. 103. ca. 104. ca. 105. ca. 106. ca. 107. ca. 108. ca. 109. ca. 110. ca. 111. ca. 112. ca. 113. ca. 114. ca. 115. ca. 116. ca. 117. ca. 118. ca. 119. ca. 120. ca. 121. ca. 122. ca. 123. ca. 124. ca. 125. ca. 126. ca. 127. ca. 128. ca. 129. ca. 130. ca. 131. ca. 132. ca. 133. ca. 134. ca. 135. ca. 136. ca. 137. ca. 138. ca. 139. ca. 140. ca. 141. ca. 142. ca. 143. ca. 144. ca. 145. ca. 146. ca. 147. ca. 148. ca. 149. ca. 150. ca. 151. ca. 152. ca. 153. ca. 154. ca. 155. ca. 156. ca. 157. ca. 158. ca. 159. ca. 160. ca. 161. ca. 162. ca. 163. ca. 164. ca. 165. ca. 166. ca. 167. ca. 168. ca. 169. ca. 170. ca. 171. ca. 172. ca. 173. ca. 174. ca. 175. ca. 176. ca. 177. ca. 178. ca. 179. ca. 180. ca. 181. ca. 182. ca. 183. ca. 184. ca. 185. ca. 186. ca. 187. ca. 188. ca. 189. ca. 190. ca. 191. ca. 192. ca. 193. ca. 194. ca. 195. ca. 196. ca. 197. ca. 198. ca. 199. ca. 200. ca. 201. ca. 202. ca. 203. ca. 204. ca. 205. ca. 206. ca. 207. ca. 208. ca. 209. ca. 210. ca. 211. ca. 212. ca. 213. ca. 214. ca. 215. ca. 216. ca. 217. ca. 218. ca. 219. ca. 220. ca. 221. ca. 222. ca. 223. ca. 224. ca. 225. ca. 226. ca. 227. ca. 228. ca. 229. ca. 230. ca. 231. ca. 232. ca. 233. ca. 234. ca. 235. ca. 236. ca. 237. ca. 238. ca. 239. ca. 240. ca. 241. ca. 242. ca. 243. ca. 244. ca. 245. ca. 246. ca. 247. ca. 248. ca. 249. ca. 250. ca. 251. ca. 252. ca. 253. ca. 254. ca. 255. ca. 256. ca. 257. ca. 258. ca. 259. ca. 260. ca. 261. ca. 262. ca. 263. ca. 264. ca. 265. ca. 266. ca. 267. ca. 268. ca. 269. ca. 270. ca. 271. ca. 272. ca. 273. ca. 274. ca. 275. ca. 276. ca. 277. ca. 278. ca. 279. ca. 280. ca. 281. ca. 282. ca. 283. ca. 284. ca. 285. ca. 286. ca. 287. ca. 288. ca. 289. ca. 290. ca. 291. ca. 292. ca. 293. ca. 294. ca. 295. ca. 296. ca. 297. ca. 298. ca. 299. ca. 300. ca. 301. ca. 302. ca. 303. ca. 304. ca. 305. ca. 306. ca. 307. ca. 308. ca. 309. ca. 310. ca. 311. ca. 312. ca. 313. ca. 314. ca. 315. ca. 316. ca. 317. ca. 318. ca. 319. ca. 320. ca. 321. ca. 322. ca. 323. ca. 324. ca. 325. ca. 326. ca. 327. ca. 328. ca. 329. ca. 330. ca. 331. ca. 332. ca. 333. ca. 334. ca. 335. ca. 336. ca. 337. ca. 338. ca. 339. ca. 340. ca. 341. ca. 342. ca. 343. ca. 344. ca. 345. ca. 346. ca. 347. ca. 348. ca. 349. ca. 350. ca. 351. ca. 352. ca. 353. ca. 354. ca. 355. ca. 356. ca. 357. ca. 358. ca. 359. ca. 360. ca. 361. ca. 362. ca. 363. ca. 364. ca. 365. ca. 366. ca. 367. ca. 368. ca. 369. ca. 370. ca. 371. ca. 372. ca. 373. ca. 374. ca. 375. ca. 376. ca. 377. ca. 378. ca. 379. ca. 380. ca. 381. ca. 382. ca. 383. ca. 384. ca. 385. ca. 386. ca. 387. ca. 388. ca. 389. ca. 390. ca. 391. ca. 392. ca. 393. ca. 394. ca. 395. ca. 396. ca. 397. ca. 398. ca. 399. ca. 400. ca. 401. ca. 402. ca. 403. ca. 404. ca. 405. ca. 406. ca. 407. ca. 408. ca. 409. ca. 410. ca. 411. ca. 412. ca. 413. ca. 414. ca. 415. ca. 416. ca. 417. ca. 418. ca. 419. ca. 420. ca. 421. ca. 422. ca. 423. ca. 424. ca. 425. ca. 426. ca. 427. ca. 428. ca. 429. ca. 430. ca. 431. ca. 432. ca. 433. ca. 434. ca. 435. ca. 436. ca. 437. ca. 438. ca. 439. ca. 440. ca. 441. ca. 442. ca. 443. ca. 444. ca. 445. ca. 446. ca. 447. ca. 448. ca. 449. ca. 450. ca. 451. ca. 452. ca. 453. ca. 454. ca. 455. ca. 456. ca. 457. ca. 458. ca. 459. ca. 460. ca. 461. ca. 462. ca. 463. ca. 464. ca. 465. ca. 466. ca. 467. ca. 468. ca. 469. ca. 470. ca. 471. ca. 472. ca. 473. ca. 474. ca. 475. ca. 476. ca. 477. ca. 478. ca. 479. ca. 480. ca. 481. ca. 482. ca. 483. ca. 484. ca. 485. ca. 486. ca. 487. ca. 488. ca. 489. ca. 490. ca. 491. ca. 492. ca. 493. ca. 494. ca. 495. ca. 496. ca. 497. ca. 498. ca. 499. ca. 500. ca. 501. ca. 502. ca. 503. ca. 504. ca. 505. ca. 506. ca. 507. ca. 508. ca. 509. ca. 510. ca. 511. ca. 512. ca. 513. ca. 514. ca. 515. ca. 516. ca. 517. ca. 518. ca. 519. ca. 520. ca. 521. ca. 522. ca. 523. ca. 524. ca. 525. ca. 526. ca. 527. ca. 528. ca. 529. ca. 530. ca. 531. ca. 532. ca. 533. ca. 534. ca. 535. ca. 536. ca. 537. ca. 538. ca. 539. ca. 540. ca. 541. ca. 542. ca. 543. ca. 544. ca. 545. ca. 546. ca. 547. ca. 548. ca. 549. ca. 550. ca. 551. ca. 552. ca. 553. ca. 554. ca. 555. ca. 556. ca. 557. ca. 558. ca. 559. ca. 560. ca. 561. ca. 562. ca. 563. ca. 564. ca. 565. ca. 566. ca. 567. ca. 568. ca. 569. ca. 570. ca. 571. ca. 572. ca. 573. ca. 574. ca. 575. ca. 576. ca. 577. ca. 578. ca. 579. ca. 580. ca. 581. ca. 582. ca. 583. ca. 584. ca. 585. ca. 586. ca. 587. ca. 588. ca. 589. ca. 590. ca. 591. ca. 592. ca. 593. ca. 594. ca. 595. ca. 596. ca. 597. ca. 598. ca. 599. ca. 600. ca. 601. ca. 602. ca. 603. ca. 604. ca. 605. ca. 606. ca. 607. ca. 608. ca. 609. ca. 610. ca. 611. ca. 612. ca. 613. ca. 614. ca. 615. ca. 616. ca. 617. ca. 618. ca. 619. ca. 620. ca. 621. ca. 622. ca. 623. ca. 624. ca. 625. ca. 626. ca. 627. ca. 628. ca. 629. ca. 630. ca. 631. ca. 632. ca. 633. ca. 634. ca. 635. ca. 636. ca. 637. ca. 638. ca. 639. ca. 640. ca. 641. ca. 642. ca. 643. ca. 644. ca. 645. ca. 646. ca. 647. ca. 648. ca. 649. ca. 650. ca. 651. ca. 652. ca. 653. ca. 654. ca. 655. ca. 656. ca. 657. ca. 658. ca. 659. ca. 660. ca. 661. ca. 662. ca. 663. ca. 664. ca. 665. ca. 666. ca. 667. ca. 668. ca. 669. ca. 670. ca. 671. ca. 672. ca. 673. ca. 674. ca. 675. ca. 676. ca. 677. ca. 678. ca. 679. ca. 680. ca. 681. ca. 682. ca. 683. ca. 684. ca. 685. ca. 686. ca. 687. ca. 688. ca. 689. ca. 690. ca. 691. ca. 692. ca. 693. ca. 694. ca. 695. ca. 696. ca. 697. ca. 698. ca. 699. ca. 700. ca. 701. ca. 702. ca. 703. ca. 704. ca. 705. ca. 706. ca. 707. ca. 708. ca. 709. ca. 710. ca. 711. ca. 712. ca. 713. ca. 714. ca. 715. ca. 716. ca. 717. ca. 718. ca. 719. ca. 720. ca. 721. ca. 722. ca. 723. ca. 724. ca. 725. ca. 726. ca. 727. ca. 728. ca. 729. ca. 730. ca. 731. ca. 732. ca. 733. ca. 734. ca. 735. ca. 736. ca. 737. ca. 738. ca. 739. ca. 740. ca. 741. ca. 742. ca. 743. ca. 744. ca. 745. ca. 746. ca. 747. ca. 748. ca. 749. ca. 750. ca. 751. ca. 752. ca. 753. ca. 754. ca. 755. ca. 756. ca. 757. ca. 758. ca. 759. ca. 760. ca. 761. ca. 762. ca. 763. ca. 764. ca. 765. ca. 766. ca. 767. ca. 768. ca. 769. ca. 770. ca. 771. ca. 772. ca. 773. ca. 774. ca. 775. ca. 776. ca. 777. ca. 778. ca. 779. ca. 780. ca. 781. ca. 782. ca. 783. ca. 784. ca. 785. ca. 786. ca. 787. ca. 788. ca. 789. ca. 790. ca. 791. ca. 792. ca. 793. ca. 794. ca. 795. ca. 796. ca. 797. ca. 798. ca. 799. ca. 800. ca. 801. ca. 802. ca. 803. ca. 804. ca. 805. ca. 806. ca. 807. ca. 808. ca. 809. ca. 810. ca. 811. ca. 812. ca. 813. ca. 814. ca. 815. ca. 816. ca. 817. ca. 818. ca. 819. ca. 820. ca. 821. ca. 822. ca. 823. ca. 824. ca. 825. ca. 826. ca. 827. ca. 828. ca. 829. ca. 830. ca. 831. ca. 832. ca. 833. ca. 834. ca. 835. ca. 836. ca. 837. ca. 838. ca. 839. ca. 840. ca. 841. ca. 842. ca. 843. ca. 844. ca. 845. ca. 846. ca. 847. ca. 848. ca. 849. ca. 850. ca. 851. ca. 852. ca. 853. ca. 854. ca. 855. ca. 856. ca. 857. ca. 858. ca. 859. ca. 860. ca. 861. ca. 862. ca. 863. ca. 864. ca. 865. ca. 866. ca. 867. ca. 868. ca. 869. ca. 870. ca. 871. ca. 872. ca. 873. ca. 874. ca. 875. ca. 876. ca. 877. ca. 878. ca. 879. ca. 880. ca. 881. ca. 882. ca. 883. ca. 884. ca. 885. ca. 886. ca. 887. ca. 888. ca. 889. ca. 890. ca. 891. ca. 892. ca. 893. ca. 894. ca. 895. ca. 896. ca. 897. ca. 898. ca. 899. ca. 900. ca. 901. ca. 902. ca. 903. ca. 904. ca. 905. ca. 906. ca. 907. ca. 908. ca. 909. ca. 910. ca. 911. ca. 912. ca. 913. ca. 914. ca. 915. ca. 916. ca. 917. ca. 918. ca. 919. ca. 920. ca. 921. ca. 922. ca. 923. ca. 924. ca. 925. ca. 926. ca. 927. ca. 928. ca. 929. ca. 930. ca. 931. ca. 932. ca. 933. ca. 934. ca. 935. ca. 936. ca. 937. ca. 938. ca. 939. ca. 940. ca. 941. ca. 942. ca. 943. ca. 944. ca. 945. ca. 946. ca. 947. ca. 948. ca. 949. ca. 950. ca. 951. ca. 952. ca. 953. ca. 954. ca. 955. ca. 956. ca. 957. ca. 958. ca. 959. ca. 960. ca. 961. ca. 962. ca. 963. ca. 964. ca. 965. ca. 966. ca. 967. ca. 968. ca. 969. ca. 970. ca. 971. ca. 972. ca. 973. ca. 974. ca. 975. ca. 976. ca. 977. ca. 978. ca. 979. ca. 980. ca. 981. ca. 982. ca. 983. ca. 984. ca. 985. ca. 986. ca. 987. ca. 988. ca. 989. ca. 990. ca. 991. ca. 992. ca. 993. ca. 994. ca. 995. ca. 996. ca. 997. ca. 998. ca. 999. ca. 1000.